

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра бібліотекознавства та інформології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

« 02 » 09 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теоретико-методологічні засади бібліотекознавства,
архівознавства та інформаційної діяльності

освітній рівень другий (магістерський)

галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

Інститут журналістики

2016–2017 рік

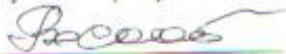
Робоча програма «Теоретико-методологічні засади бібліотекознавства, архівознавства та інформаційної діяльності» для магістрів за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» галузі знань 02 «Культура і мистецтво». – 2016. – 47 с.

Розробник: Воскобойнікова-Гузєва Олена Вікторівна, доктор наук із соціальних комунікацій, с. н. с., завідувач кафедри бібліотекознавства та інформології Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри бібліотекознавства та інформології

Протокол від “01” вересня 2016 року № 1

Завідувач кафедри бібліотекознавства та інформології

О.В. Воскобойнікова-Гузєва

Заступник директора Інституту журналістики з навчальної роботи

О.А. Росінська

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни	7
I. Опис предмета навчальної дисципліни	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни	8
III. Програма навчальної дисципліни	10
Змістовий модуль I	10
Змістовий модуль II	11
Змістовий модуль III	12
Змістовий модуль IV	13
Змістовий модуль V	14
IV. Навчально-методична карта дисципліни	14
V. Плани семінарських занять	18
VI. Завдання для самостійної роботи	24
VII. Система поточного і підсумкового контролю знань	29
VIII. Методи навчання	31
IX. Методичне забезпечення курсу	32
X. Завдання до модульних контрольних робіт	32
XI. Теоретичні питання до заліку	39
XII. Рекомендована література	42
<i>Законодавчі і нормативно-правові документи</i>	42
<i>Базова</i>	43
<i>Додаткова</i>	45
Методичні рекомендації до підготовки семінарського заняття	45
Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів	46

Вступ

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Теоретико-методологічні засади бібліотекознавства, архівознавства та інформаційної діяльності» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузь знань 02 «Культура і мистецтво», напрям підготовки 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Мета дисципліни – поглиблене вивчення магістрантами концепцій щодо сутності бібліотеки, архіву, інформаційного центру, їх функцій, ролі і місця у метасистемах; оволодіння методологією використання філософських, загальнонаукових та спеціальних понять, принципів пізнання, наукових підходів у процесі навчання.

Завдання дисципліни:

- визначити сутність та можливості реалізації у науково-дослідній та практичній діяльності різних концепцій у галузі бібліотекознавства, архівознавства, інформаційної діяльності (інформаційно-документографічних, інформаційно-комунікаційних, соціокультурних, соціокомунікаційних, аксіологічних та ін.);

- проаналізувати основні методологічні підходи, які використовуються дослідниками з метою розроблення науково-прикладних проблем інформаційної, бібліотечної та архівної справи (системний, діяльнісний, інформаційно-ресурсний, соціокомунікаційний, інституціональний, синергетичний, феноменологічний, герменевтичний та ін.);

- показати специфіку використання у бібліотекознавстві, архівознавстві, інформаційній діяльності філософських, загальнонаукових та спеціальних методів і принципів пізнання;

- розкрити еволюцію методологічних уявлень учених про роль книги, документа, інформації, бібліотеки, архіву, інформаційного центру у розвитку культури, науки, освіти і суспільства у цілому;

- здійснювати планування і проведення самостійного наукового дослідження.

Дисципліна спрямована на формування таких **фахових (спеціальних) програмних компетентностей** освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»:

- застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- використовувати у практичній діяльності інформаційні і комунікаційні технології;

- генерувати нові ідеї (креативність);

- працювати в команді;

- навички міжособистісної взаємодії;

- пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

Дисципліна спрямована на формування таких **фахових (професійних) програмних компетентностей** освітньо-професійної програми підготовки

магістрів за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»:

- *інформаційна* – здатність до збору, обробки, збереження, продукування, передачі професійно важливої інформації із урахуванням соціокультурного контексту; уміння виокремлювати суспільно значиму інформацію із загального потоку;

- *технологічна* – використання інформаційно-комунікаційних технологій в інформаційно-бібліотечній діяльності; розвиток систем корпоративних комунікацій в інформаційно-бібліотечній сфері; здатність до проведення системного аналізу виробничо-технологічної діяльності в інформаційно-бібліотечній сфері;

- *управлінська* – здатність до управління об'єктами інформаційно-бібліотечної діяльності; готовність до стратегічного управління розвитком кадрових, фінансових, матеріально-технічних та інформаційних ресурсів; здатність до проведення економічного аналізу та оцінки ефективності і якості інформаційно-бібліотечної діяльності.

Опанування дисципліни дозволяє отримати такі **програмні результати** освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»:

- вміння використовувати концептуальні знання, набуті у процесі навчання на рівні новітніх досягнень для розв'язання складних проблем та вирішення практичних завдань у сфері інформаційної діяльності, бібліотечної та архівної справи;

- здатність використовувати знання з теорій і практики інформаційних комунікацій, новітніх медіакомунікативних технологій, сучасних технологій формування та використання інформаційних потоків різного типу у сфері інформаційної діяльності, бібліотечної та архівної справи;

- здатність продемонструвати уміння здійснювати пошук, обробку та аналіз інформації з різних джерел;

- здатність формулювати задачу, для її вирішення використовувати потрібну інформацію та методологію для досягнення обґрунтованих висновків;

- здатність продемонструвати знання з теорії бібліотекознавства та архівознавства, інформації та комунікації;

- здатність використовувати інформаційні ресурси в організації науково-дослідної діяльності;

- здатність до фахового використання ІКТ;

- вміння роботи з новітніми інфокомунікаційними платформами (соціальними мережами, блогосферою);

- уміння застосовувати у професійній діяльності технології Веб 2.0; інформаційні технології, необхідні для дослідження соціуму та наукових комунікацій; сучасних технологій веб-аналітики та соціології інтернету;

- здатність до застосування законів управлінської діяльності для розвитку ресурсів інформаційної діяльності; практичні вміння проведення

економічного аналізу та оцінки ефективності і якості інформаційної діяльності.

Курс інтегрується з такими дисциплінами, як «Бібліотекознавство та історія бібліотечної справи», «Основи документознавства та архівознавства», «Наукові комунікації», «Інформаційно-аналітична діяльність», «Соціальні комунікації».

Теоретичні питання дисципліни розглядаються на лекціях, поглибленню теоретичних знань із дисципліни сприяють семінарські заняття. До кожного модуля розроблені завдання для модульних контрольних робіт, які дозволять виявити рівень оволодіння студентами теоретичними питаннями та конкретним фактичним матеріалом. Студентам надається список рекомендованої до вивчення літератури та перелік інформаційних ресурсів мережі Інтернет для опрацювання.

Викладання дисципліни розраховано на *два семестри* та завершується *екзаменом*.

У дев'ятому семестрі дисципліна має обсяг 150 годин, у тому числі: 20 год. – лекційних, 20 год. – семінарських занять, 10 год. – модульні контрольні роботи, 100 год. – самостійна робота. Форма підсумкового контролю – *залік*.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	Напря́м, спеціально́сть, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>5 кредитів</i></p> <p>Змістові модулі: <i>5 модулів</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>150 годин</i></p> <p>Тижневих годин: <i>4 години</i></p>	<p>Галузь <u>02 Культура і мистецтво</u></p> <p>Шифр та назва спеціальності <u>029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа</u></p> <p>Освітній рівень <i>другий (магістерський)</i></p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 5 Семестр: 9</p> <p>Аудиторні заняття: 40 годин, з них: Лекції (теоретична підготовка): <i>20 годин</i> Семінарські заняття: <i>20 годин</i></p> <p>Модульні контрольні роботи: <i>10 годин</i> Самостійна робота: <i>100 годин</i> Вид контролю: <i>залік</i></p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семинарських	індивідуальна	ботаСамостійна	льПідсумковий
Тематичний блок I.									
КОНЦЕПЦІЇ, НАУКОВІ ШКОЛИ, МЕТОДОЛОГІЯ БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА									
Змістовий модуль 1.									
Розвиток бібліотекознавства в комплексі наук соціокомунікаційного циклу									
1.1	Розвиток наук соціокомунікаційного циклу	12	2	2				10	
1.2	Розвиток наук соціокомунікаційного циклу за часів незалежності України	2	2			2			
1.3	Бібліотекознавство як комплексна наука документально-комунікаційного циклу	12	2	2				10	
1.4	Бібліотекознавство в системі наукових і соціальних комунікацій	2	2			2			
	<i>Модульна контрольна робота</i>	2							2
Разом		30	8	4		4		20	2
Змістовий модуль 2.									
Концепції та наукові школи бібліотекознавства									
2.1	Зміна парадигми бібліотекознавства на межі ХХ–ХХІ ст.	12	2	2				10	
2.2	Дискусія «Майбутнє бібліотечного соціального інституту»	2	2			2			
2.3	Наукові школи бібліотекознавства	12	2	2				10	
2.4	Наукові бібліотекознавчі школи в Україні	2	2			2			
	<i>Модульна контрольна робота</i>	2							2
Разом		30	8	4		4		20	2
Змістовий модуль 3.									
Методологія сучасного бібліотекознавства									
3.1	Розвиток методології бібліотекознавства	24	4	4				20	
3.2	Методологія бібліотекознавчих досліджень у ХХ ст.	2	2			2			
3.3	Методологія бібліотекознавчих досліджень на початку ХХІ ст.	2	2			2			
	<i>Модульна контрольна робота</i>	2							2

<i>Разом</i>		30	8	4		4		20	2
Тематичний блок II. КОНЦЕПЦІЇ, НАУКОВІ ШКОЛИ, МЕТОДОЛОГІЯ АРХІВОЗНАВСТВА Змістовий модуль 4.									
Розвиток архівознавства в комплексі наук соціокомунікаційного циклу									
4.1	Архівознавство як комплексна наука соціокомунікаційного циклу	12	2	2				10	
4.2	Теорія і методологія архівознавства	2	2			2			
4.3	Теоретичні основи археографії	12	2	2				10	
4.4	Теорія і практика підготовки історичних документів до публікації	2	2			2			
	<i>Модульна контрольна робота</i>	2							2
<i>Разом</i>		30	8	4		4		20	2
Змістовий модуль 5. Наукові концепції та науково-дослідні центри архівознавства									
5.1	Наукові школи та сучасні концепції архівознавства	12	2	2					
5.2	Здобутки української наукової школи архівознавства	2	2			2			
5.3	Основні напрями наукової діяльності архівних установ України	12	2	2					
5.4	Діяльність УНДІАСД на сучасному етапі	2	2			2			
	<i>Модульна контрольна робота</i>	2							2
<i>Разом</i>		30	8	4		4		20	2
<i>Разом за навчальним планом</i>		150	40	20		20		100	10

III. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний блок I
КОНЦЕПЦІЇ, НАУКОВІ ШКОЛИ, МЕТОДОЛОГІЯ
БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА

Змістовий модуль I

Розвиток бібліотекознавства в комплексі наук
соціокомунікаційного циклу

Тема 1. Розвиток наук соціокомунікаційного циклу (2 год.)

Об'єкт, предмет, мета, завдання, міждисциплінарні зв'язки курсу. Структура і зміст курсу, організація навчального процесу.

Основні етапи та нормативна база розвитку наук соціально-комунікаційного циклу в Україні. Поняття та зміст паспорту спеціальності. Зміст паспортів спеціальностей 27.00.01 – Теорія та історія соціальних комунікацій; 27.00.02 – Документознавство, архівознавство; 27.00.03 – Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство.

Розвиток методології досліджень у галузі соціальних комунікацій. Дослідження Г.Г. Почепцова, В.В. Різуна, О.М. Холода в галузі соціальних комунікацій.

Розвиток методології соціальних комунікацій у бібліотекознавстві. Розвиток теорії соціальних комунікацій у дослідженнях А.В. Соколова та В.О. Ільганаєвої. Соціокомунікаційний підхід у бібліотекознавчих та інформологічних дослідженнях О.С. Онищенко, В.М. Горового, Т.Ю. Гранчак, І.О. Давидової, Н. Е. Кунанець, Н.М. Кушнарєнко, Г.В. Шемаєвої. Книгознавчий аспект соціальних комунікацій у працях В. А. Маркової.

Семінар 1. Розвиток наук соціокомунікаційного циклу за часів незалежності України

Тема 2. Бібліотекознавство як комплексна наука
документально-комунікаційного циклу (2 год.)

Теорія і практика бібліотечно-інформаційної діяльності. Базові бібліотекознавчі поняття і категорії. Міждисциплінарні зв'язки бібліотекознавства із іншими науками соціокомунікаційного циклу та спеціальними історичними дисциплінами.

Еволюція уявлень про бібліотекознавство як науку. Об'єкт, предмет, структура і функції бібліотекознавства. Загальне і спеціальне бібліотекознавство. Методологія і методи, міждисциплінарність бібліотекознавчих досліджень.

Інституціональна мережа бібліотекознавства як сфери наукової діяльності. Система підготовки наукових кадрів в Україні. Розвиток наукових комунікацій і системи фахових видань. Розвиток і стандартизація термінології. Роль системного підходу у теоретичному осмисленні бібліотечно-інформаційної діяльності.

Семінар 2. Бібліотекознавство в системі наукових і соціальних комунікацій

Змістовий модуль II

Концепції та наукові школи бібліотекознавства

Тема 3. Зміна парадигми бібліотекознавства на межі XX–XXI ст. (2 год.)

Наукові концепції бібліотекознавства. Зміна парадигми бібліотеки та бібліотекознавства на межі XX–XXI ст. Концепції А.М. Ванєєва, Ю.Н. Столярова, М.С. Слободяника, О.С. Онищенко, Р.С. Мотульського.

Бібліотечний соціальний інститут як базове поняття теорії бібліотекознавства. Сутність БСІ, його основні суспільні функції, структура, чинники розвитку. Розвиток БСІ в системі соціальної, політичної та наукової комунікації. Концепції С.А. Басова, В.М. Горового, Т.Ю. Гранчак, Л.Й. Костенко, Г.В. Шемаєвої.

Концепції і моделі основних типів бібліотек, розроблені українськими дослідниками на межі XX–XXI ст. Модель національної, наукової, педагогічної, публічної, бібліотеки ВНЗ.

Бібліотека суспільства знань як філософська категорія та організаційно-технологічна структура. Модель бібліотеки майбутнього як основа бібліотечної футурології.

Семінар 3. Дискусія «Майбутнє бібліотечного соціального інституту»

Тема 4. Наукові школи бібліотекознавства (2 год.)

Поняття «наукової школи» у бібліотекознавстві. Типологія наукових шкіл, відповідно до прийнятих в наукознавстві критеріїв. Процес формування наукової школи. Наукові школи бібліотекознавства за кордоном та в Україні.

Інституціональний розвиток вітчизняних наукових шкіл книгознавства, бібліотекознавства та бібліографознавства. Загальне та специфічне у формуванні наукових шкіл. Система комунікаційних зв'язків наукових шкіл. Харківська та Київська сучасні наукові бібліотекознавчі школи.

Методи дослідження та критерії оцінювання ефективності функціонування наукових шкіл. Багаторівневність, відкритість, доступність наукової школи як організаційної структури. Критерії єдності наукової проблематики, спільності методології і методики, технології та організації наукових досліджень у межах наукової школи. Внутрішня і зовнішня взаємодія галузевих наукових шкіл. Суб'єкт-суб'єктна та суб'єкт-об'єктна взаємодія і комунікація.

Узагальнюючий формат опису наукової школи, відомості когнітивного та соціально-організаційного характеру.

Бібліометричні показники формування та розвитку наукових шкіл. Наукометричний формат опису наукової школи.

Семінар 4. Наукові бібліотекознавчі школи в Україні

Змістовий модуль III

Методологія сучасного бібліотекознавства

Тема 5. Розвиток методології бібліотекознавства (4 год.)

Методи, методологія, методика бібліотекознавчих досліджень. Використання філософських, загальнонаукових та спеціальних методів і принципів пізнання у бібліотекознавчих дослідженнях.

Методологічні підходи, що використовуються дослідниками з метою розроблення науково-прикладних проблем бібліотечно-інформаційної сфери – системний, діяльнісний, інформаційно-ресурсний, модернізаційний, соціокомунікаційний, інституціональний, синергетичний, феноменологічний, герменевтичний та ін. Новітні підходи у методології бібліотекознавства. Міждисциплінарність та поліпарадигмальність сучасних досліджень.

Семінар 5. Методологія бібліотекознавчих досліджень у ХХ ст.

Семінар 6. Методологія бібліотекознавчих досліджень на початку ХХІ ст.

Тематичний блок II.

КОНЦЕПЦІЇ, НАУКОВІ ШКОЛИ, МЕТОДОЛОГІЯ АРХІВОЗНАВСТВА

Змістовий модуль IV

Розвиток архівознавства в комплексі наук соціокомунікаційного циклу

Тема 6. Архівознавство як комплексна наука (2 год.)

Архівознавство як система знань про архіви і комплексна наука, яка вивчає історію архівістики, з'ясовує її тенденції та закономірності. Історія формування теоретичних положень архівознавства, розробки теоретичних, правових та методологічних проблем архівної справи, дослідженні типово-видового складу та інформаційного потенціалу архівної спадщини.

Загальна теорія архівознавства. Формування теоретичних уявлень в архівознавстві ХІХ – ХХ ст. Методологічна характеристика архівознавства. Теорія експертизи цінності документів. Теорія фондування. Принципи і методи теорії опису. Теоретичні питання традиційного архівного пошуку. Теоретичні питання використання документної ретроспективної інформації.

Семінар 7. Теорія і методологія архівознавства.

Тема 7. Теоретичні основи археографії (2 год.)

Теоретичні основи археографії із сучасних методологічних позицій, теорії та методики археографічної науки. Сутність поняття «археографія», її місце в системі історичних дисциплін і зв'язок з проблемами сучасного архівознавства. Особливості використання археографічного фонду в практичній роботі.

Основні поняття дисципліни (археографічний фонд, документальна публікація, текстологія, джерелознавство, архівознавство, авторське право та інші). Принципи і методи української та зарубіжної археографії.

Семінар 8. Археографія та архівознавство.

Змістовий модуль V

Наукові концепції та науково-дослідні центри архівознавства

Тема 8. Наукові школи та сучасні концепції архівознавства (2 год.)

Періодизація історії вітчизняного архівознавства (1917–1938; 1939–1990; 1991 – до сьогодні).

Формування національних шкіл архівознавства на початку ХХ ст. Наукова школа архівістів та археографів Університету Св. Володимира. Діяльність М. Максимовича, М. Іванишева, В. Антоновича, М. Грушевського. Закладання основ національної школи архівістики. Вироблення концепцій та моделей організації архівної справи, теоретико-методологічних засад архівних технологій (обліку, описування, зберігання архівних документів та використання інформації, що міститься в них).

Сучасні тенденції розвитку архівознавства. Напрями архівознавчих досліджень новітньої доби: історико-архівознавчі, біографічні (біоісторіографічні), термінознавчі, хіміко-біологічні дослідження, інформатизація архівної справи. Погляд на архівознавство як комплексну науку. Вплив інформатизації та розширення міжнародного співробітництва.

Наукова діяльність Г. В. Боряка, Л. О. Драгомірової, Л. А. Дубровіної, Я. С. Калакури, Л. Л. Левченко, І. Б. Матяш, К. Є. Новохатського, Г. В. Папакіна, Р. Я. Пирога, Н. М. Христової.

Семінар 9. Здобутки української наукової школи архівознавства.

Тема 9. Основні напрями наукової роботи архівних установ (2 год.)

Основні напрями наукової роботи архівних установ: дослідницький, методичний та науково-інформаційний.

Здійснення наукових досліджень для отримання теоретичних, методичних і практичних результатів, спрямованих на удосконалення архівної справи та діловодства.

Наукові дослідження у галузі архівознавства, археографії, джерелознавства, дипломатики, документознавства, історії державних установ і громадських об'єднань, історичної географії, кодикології, палеографії, сфрагістики та інших спеціальних історичних дисциплін.

Науково-інформаційна діяльність архівних установ. Публікація документів, підготовка та видання науково-довідкової літератури (архівних путівників, довідників, оглядів фондів тощо), використання документів.

Семінар 10. Діяльність УНДІАСД на сучасному етапі та наукова робота архівних установ.

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Теоретико-методологічні засади бібліотекознавства, архівознавства та інформаційної діяльності

Разом: 150 год., лекції – 20 год., семінарські заняття – 20 год., самостійна робота – 100 год., модульна контрольна робота – 10 год., залік – 2 год.

Модуль	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			
Назва модуля Назва модуля	Розвиток бібліотекознавства в комплексі наук соціокомунікаційного циклу				Концепції та наукові школи бібліотекознавства			
К-сть балів за модуль	69				69			
Лекції	1		2		3		4	
Теми лекцій	Лекція 1. Розвиток наук соціокомунікаційного циклу		Лекція 2. Бібліотекознавство як комплексна наука документально-комунікаційного циклу		Лекція 3. Зміна парадигми бібліотекознавства на межі XX–XXI ст.		Лекція 4. Наукові школи бібліотекознавства	

Відвідування лекцій	1 бал		1 бал		1 бал		1 бал
Теми семінарських занять		Тема 1. Розвиток наук соціо-комунікаційного циклу за часів незалежності України		Тема 2. Бібліотекознавство в системі наукових і соціальних комунікацій		Тема 3. Дискусія «Майбутнє бібліотечного соціального інституту»	Тема 4. Наукові бібліотекознавчі школи в Україні
Відвідування СЗ/ робота на СЗ		1+10=11 балів		1+10=11 балів		1+10=11 балів	1+10=11 балів
Самостійна робота	С/Р № 1 10 балів		С/Р № 2 10 балів		С/Р № 3 10 балів		С/Р № 4 10 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 25 балів			Модульна контрольна робота 2 25 балів			
Модуль	Змістовий модуль 3			Змістовий модуль 4			
Назва модуля	Методологія сучасного бібліотекознавства			Розвиток архівознавства в комплексі наук соціокомунікаційного циклу			
Кількість балів за модуль	69			69			

Лекції	5		6		7		8	
	Лекція 5-6. Розвиток методології бібліотекознавства (4 год.)				Лекція 7. Архівознавство як комплексна наука соціокомунікаційного циклу		Лекція 8. Теоретичні основи археографії	
Відвідуванн я лекцій	<i>2 бала</i>				<i>1 бал</i>		<i>1 бал</i>	
Теми семінарськи х занять		Тема 5. Методологія бібліотекознавчих досліджень у XX ст.		Тема 6. Методологія бібліотекознавчих досліджень на початку XXI ст.		Тема 7. Теорія і методологія архівознавства		Тема 8. Теорія і практика підготовки історичних документів до публікації
Відвідуванн я СЗ/ робота на СЗ		<i>1+10=11 балів</i>		<i>1+10=11 балів</i>		<i>1+10=11 балів</i>		<i>1+10=11 балів</i>
Самостійна робота	С/Р № 5 <i>10 балів</i>		С/Р № 6 <i>10 балів</i>		С/Р № 7 <i>10 балів</i>			С/Р № 8 <i>10 балів</i>
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 3 <i>25 балів</i>				Модульна контрольна робота 4 <i>25 балів</i>			

Модуль	Змістовий модуль 5							
Назва модуля	Наукові концепції та науково-дослідні центри архівознавства							
К-сть балів за модуль	69							
Лекції	9		10					
	Лекція 9. Наукові школи та сучасні концепції архівознавства		Лекція 10. Основні напрями наукової діяльності архівних установ України					
Відвідування лекцій		Тема 9. Здобутки української наукової школи архівознавства		Тема 10. Діяльність УНДІАСД на сучасному етапі				
Відвідування СЗ/ робота на СЗ		1+10=11 балів		1+10=11 балів				
Самостійна робота	С/Р № 9 10 балів		С/Р № 10 10 балів					
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 5 25 балів							

Підсумкови й контроль	Залік, усього 345 балів
----------------------------------	--------------------------------

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінар 1. Розвиток наук соціокомунікаційного циклу за часів незалежності України

1. Основні етапи і нормативна база розвитку наук соціально-комунікаційного циклу.
2. Зміст паспорту спеціальності 27.00.01 – Теорія та історія соціальних комунікацій. Приклади дисертаційних робіт, що були захищені у межах спеціальності у 2014–2015 рр.
3. Зміст паспорту спеціальності 27.00.02 – Документознавство, архівознавство. Приклади дисертаційних робіт, що були захищені у межах спеціальності у 2014–2015 рр.
4. Зміст паспорту спеціальності 27.00.03 – Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство. Приклади дисертаційних робіт, що були захищені у межах спеціальності у 2014–2015 рр.
5. Розвиток методології соціальних комунікацій. Концепції К. Шенонна та В. Вівера.
6. Розвиток методології соціальних комунікацій в Україні. Дослідження Г. Г. Почепцова, В. В. Різуна, О. М. Холода.
7. Розвиток методології соціальних комунікацій у бібліотекознавстві. Соціокомунікаційний підхід у роботах А. В. Соколова та В. О. Ільганаєвої.
8. Розвиток методології соціальних комунікацій в українському бібліотекознавстві у дослідженнях Н. Е. Кунаненць, І. О. Давидової, Г. В. Шемаєвої.
9. Книгознавчий аспект соціальних комунікацій у працях В. А. Маркової.

Рекомендована література.

Основна: 1-7; 17, 19;

Додаткова: 24, 33, 34, 36, 43, 48, 54, 55, 64, 66-71, 73-75.

Семінар 2. Бібліотекознавство в системі наукових і соціальних комунікацій

1. Еволюція уявлень про бібліотекознавство як науку.
2. Об'єкт, предмет, структура і функції бібліотекознавства.
3. Загальне і спеціальне бібліотекознавство.
4. Базові бібліотекознавчі поняття і категорії.
5. Розвиток інституціональної мережі бібліотекознавства як сфери наукової діяльності.
6. Розвиток і стандартизація термінології. Бібліотекознавчі словники, довідники, енциклопедії.

Рекомендована література.

Основна: 1-7; 11, 15,17, 19;

Додаткова:28, 29, 33-35, 37, 41, 43-45, 50, 61, 72.

Семінар 3. Сучасні концепції бібліотекознавства та основних типів бібліотек

1. Зміна парадигми бібліотеки та бібліотекознавства на межі ХХ-ХХІ ст.
2. Бібліотекознавча концепція А.М. Ванеєва.
3. Бібліотекознавча концепція Ю.Н. Столярова.
4. Еволюція українського бібліотекознавства в оцінці М.С. Слободяника.
5. Погляд на сучасне бібліотекознавство та інформологію О.С. Онищенко.
6. Значення робіт Р.С. Мотульського для розвитку загального бібліотекознавства.
7. Поняття і сутність бібліотечного соціального інституту (БСІ), його основні суспільні функції, структура, чинники розвитку.
8. Розвиток БСІ в системі соціальної, політичної та наукової комунікації.
9. Шестиелементна концепція БСІ С.А. Басова.
10. Концепції основних типів бібліотек, розроблені українськими дослідниками. Модель національної (Л.Г.Петрова), наукової (М.С.Слободяник), педагогічної (П.І.Рогова), публічної, бібліотеки ВНЗ (Т.В.Колесникова).
11. Бібліотека суспільства знань в роботах Л. Й. Костенко як філософська категорія та організаційно-технологічна структура.
12. Модель бібліотеки майбутнього як основа бібліотечної футурології.

Рекомендована література.

Основна: 1-7; 11, 15,17, 19;

Додаткова:28, 29, 33-35, 37-41, 43-45, 50, 61, 72.

Семінар 4. Наукові бібліотекознавчі школи в Україні

1. Зміст і сутність поняття «наукова школа».
2. Система комунікаційних зв'язків наукових шкіл.
3. Харківська та Київська сучасні наукові бібліотекознавчі школи.
4. Формування Львівської наукової бібліотекознавчої школи.
5. Методи дослідження та критерії оцінювання ефективності функціонування наукових шкіл.
6. Багаторівневність, відкритість, доступність наукової школи як організаційної структури.
7. Критерії єдності наукової проблематики, спільності методології і методики, технології та організації наукових досліджень у межах наукової школи.

8. Внутрішня і зовнішня взаємодія галузевих наукових шкіл. Суб'єкт-суб'єктна та суб'єкт-об'єктна взаємодія і комунікація.
9. Бібліометричні показники формування та розвитку наукових шкіл. Наукометричний формат опису наукової школи.

Рекомендована література.

Основна: 1-7; 11, 15,17, 19;

Додаткова: 29, 46,49, 50, 64, 65.

Семінар 5. Методологія бібліотекознавчих досліджень у XX ст. (2 год.)

1. Методи і методика бібліотекознавчих досліджень.
2. Методологія бібліотекознавчих досліджень.
3. Використання філософських, загальнонаукових та спеціальних методів і принципів пізнання у бібліотекознавчих дослідженнях.
4. Методологічні підходи, що використовуються дослідниками з метою розроблення науково-прикладних проблем бібліотечно-інформаційної сфери у другій половині XX ст.
5. Особливості застосування системного, історичного, діяльнісного, інформаційно-ресурсного та соціокультурного підходів та методів на прикладі конкретних досліджень.

Рекомендована література.

Основна: 1-7; 11, 15,17, 19;

Додаткова:29, 33-35, 38-41, 43, 44.

Семінар 6. Методологія бібліотекознавчих досліджень на початку XXI ст.

1. Зміна парадигми і методології бібліотекознавства на початку XXI ст.
2. Міждисциплінарність і поліпарадигмальність сучасних досліджень.
3. Новітні підходи у методології бібліотекознавства.
4. Зміст та особливості використання соціокомунікаційного, інституціонального, модернізаційного, синергетичного, феноменологічного, герменевтичного та ін. підходів та методів на прикладі конкретних досліджень.

Рекомендована література.

Основна: 1-7; 11, 15,17, 19;

Додаткова: 29, 32-35, 38-41, 43, 44.

Семінар 7. Теорія і методологія архівознавства.

1. Архівознавство як система знань про архіви та комплексна наука.
2. Історія формування теоретичних положень архівознавства.

3. Розробка теоретичних, правових та методологічних проблем архівної справи.
4. Дослідження типово-видового складу та інформаційного потенціалу архівної спадщини.
5. Загальна теорія архівознавства. Формування теоретичних уявлень в архівознавстві XIX – XX ст.
6. Методологічна характеристика архівознавства.
7. Теорія експертизи цінності документів.
8. Теорія фондування.
9. Принципи і методи теорії опису.
10. Теоретичні питання традиційного архівного пошуку. Теоретичні питання використання документної ретроспективної інформації.

Рекомендована література.

Основна: 1-7; 9, 10, 14, 17, 18;

Додаткова: 24-27,44, 51, 53,56-60, 63, 77-79, 81.

Семінар 8. Здобутки української наукової школи архівознавства. (2 год.)

1. Характеристика основних періодів історії вітчизняного архівознавства (1917–1938; 1939–1990; 1991 – до сьогодні).
2. Формування національних шкіл архівознавства на початку XX ст.
3. Наукова школа архівістів та археографів Університету Св. Володимира. Діяльність М. Максимовича, М. Іванишева, В. Антоновича, М. Грушевського.
4. Закладання та розвиток основ національної школи архівістики. Вироблення концепцій та моделей організації архівної справи, теоретико-методологічних засад архівних технологій (обліку, описування, зберігання архівних документів та використання інформації, що міститься в них).
5. Сучасні тенденції розвитку архівознавства.
6. Напрями архівознавчих досліджень новітньої доби: історико-архівознавчі, біографічні (біоісторіографічні), термінознавчі, хіміко-біологічні дослідження, інформатизація архівної справи.
7. Погляд на архівознавство як комплексну науку. Вплив інформатизації та розширення міжнародного співробітництва.
8. Наукова діяльність Г. В. Боряка, Л.О. Драгомірової, Л.А. Дубровіної, Я.С. Калакури, Л.Л. Левченко, І. Б. Матяш, К. Є. Новохатського, Г.В. Папакіна, Р.Я. Пирога, Н.М. Христової.

Рекомендована література.

Основна: 1-7; 9, 10, 14, 17, 18;

Додаткова: 22-27,44, 51, 53,56-60, 63, 77-79, 81.

Семінар 9. Археографія та архівознавство (2 год.)

1. Теоретичні основи археографії із сучасних методологічних позицій.
2. Сутність поняття «археографія», її місце в системі історичних дисциплін і зв'язок з проблемами сучасного архівознавства.
3. Особливості використання археографічного фонду в практичній роботі.
4. Основні поняття дисципліни (археографічний фонд, документальна публікація, текстологія, джерелознавство, архівознавство, авторське право та інші).
5. Принципи і методи української та зарубіжної археографії.

Рекомендована література.

Основна: 1-7; 9, 10, 14, 17, 18;

Додаткова: 22-27,44, 51, 53,56-60, 63, 77-79, 81.

Семінар 10. Діяльність УНДІАСД на сучасному етапі та наукова робота архівних установ.

1. Основні напрями наукової роботи архівних установ: дослідницький, методичний та науково-інформаційний.
2. Здійснення наукових досліджень в Українському науково-дослідному інституті архівної справи та документознавства.
3. Вітчизняні наукові дослідження у галузі архівознавства, археографії, джерелознавства, дипломатики, документознавства, історії державних установ і громадських об'єднань, історичної географії, кодикології, палеографії, сфрагістики та інших спеціальних історичних дисциплін (на прикладі конкретних архівних установ).
4. Характеристика науково-інформаційної діяльності архівних установ (на прикладі конкретних архівних установ).
5. Публікація документів, підготовка та видання науково-довідкової літератури (архівних путівників, довідників, оглядів фондів тощо) (на прикладі діяльності конкретних архівних установ).
6. Біобібліографічні дослідження у галузі архівознавства

Рекомендована література.

Основна: 1-7; 9, 10, 14, 17, 18;

Додаткова: 25,51, 53, 56-60, 63, 77-79, 81.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль I

Розвиток бібліотекознавства в комплексі наук соціокомунікаційного циклу – 20 год.

Тема 1. Розвиток наук соціокомунікаційного циклу

1. Провести аналіз змісту паспортів спеціальності 27.00.01 – Теорія та історія соціальних комунікацій; спеціальності 27.00.02 – Документознавство, архівознавство; спеціальності 27.00.03 – Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство. Скласти таблицю. Навести приклади дисертаційних робіт, що були захищені у межах спеціальностей у 2010–2015 рр. (по 2-3 приклади на кожен шифр спеціальності, бібліографічні описи автореферату або дисертації, бажано з анотацією) – 4 год., 5 балів.
2. Ознайомитися з роботою дослідника у галузі соціальних комунікацій (за вибором зі списку рекомендованої літератури), викласти основні наукові та методологічні позиції автора (3-4 стор.). висловити власну оцінку – 6 год., 5 балів.

Тема 2. Бібліотекознавство як комплексна наука документально-комунікаційного циклу (10 год.)

1. Провести порівняльний аналіз різних визначень бібліотекознавства як сучасної науки. Зробити самостійний висновок (2-3 стор.) – 4 год., 5 балів.
2. Проаналізувати розвиток інституціональної мережі бібліотекознавства як сфери наукової діяльності, підкріпити результати аналізу конкретними прикладами та цифрами (2-3 стор.) – 6 год., 5 балів.

Змістовий модуль II

Концепції та наукові школи бібліотекознавства (20 год.)

Тема 3. Зміна парадигми бібліотекознавства на межі XX–XXI ст.

(10 год.)

1. Проаналізувати та конспективно викласти шестиелементну концепцію бібліотечного соціального інституту С.А. Басова – 5 год., 5 балів.
2. Викласти короткий зміст 2 концепцій основних типів бібліотек, розроблених українськими дослідниками. Модель національної (Л.Г. Петрова), наукової (М.С. Слободяник), педагогічної (П.І. Рогова), публічної, бібліотеки ВНЗ (Т.В. Колесникова), бібліотека суспільства знань (Л.Й. Костенко) або інших за вибором магістранта – 5 год., 5 балів.

Тема 4. Наукові школи бібліотекознавства (10 год.)

1. За вибором магістранта проаналізувати та дати оцінку Харківській, Київській або Львівській бібліотекознавчій школі за критеріями (лідер; послідовники; єдність наукової проблематики, спільності методології і методики, технології та організації наукових досліджень у межах наукової школи) – 5 год., 5 балів.

2. Оцінити рівень комунікативних зв'язків бібліометричним методом (аналіз взаємопублікацій представників різних наукових шкіл у виданнях різних шкіл, участі у конференціях, опануванні та науковому консультуванні) – 5 год., 5 балів.

Змістовий модуль III

Методологія сучасного бібліотекознавства (20 год.)

Тема 5. Розвиток методології сучасного бібліотекознавства (20 годин)

1. Скласти класифікаційну карту загальнонаукових та спеціальних методів бібліотекознавчих досліджень із зазначенням, для досліджень яких проблем або напрямів бібліотечної діяльності їх варто використовувати – 5 год., 5 балів.
2. Завдання з використанням кейс-методу. Здійснити підбір методів дослідження та описати обрану методологію для конкретної теми (проблеми) за вибором магістранта:
  - Підвищення ефективності формування документних ресурсів бібліотечно-інформаційної установи загальнонаціонального значення;
  - Розвиток системи дистанційного обслуговування користувачів галузевої бібліотеки загальнодержавного значення;
  - Дослідження партнерської взаємодії бібліотеки регіонального рівня;
  - Дослідження мотивації персоналу до саморозвитку і підвищення кваліфікації в бібліотеках певного регіону.

Захистити результати на семінарському занятті. – 5 год., 5 балів.

3. Проаналізувати використання різних методологічних схем для дослідження сучасних бібліотекознавчих проблем у галузі соціальних комунікацій та історичних наук на прикладі докторських дисертаційних досліджень останніх років (2-3 приклади). Зробити самостійний висновок – 5 год., 5 балів.
4. Проаналізувати використання різних методологічних схем для дослідження сучасних бібліотекознавчих проблем у галузі соціальних комунікацій та історичних наук на прикладі кандидатських дисертацій останніх років (3-4 приклади) – 5 год., 5 балів.

Змістовий модуль IV.

Розвиток архівознавства в комплексі наук соціокомунікаційного циклу

Тема 6. Архівознавство як комплексна наука (10 год.)

1. Провести порівняльний аналіз різних визначень архівознавства як сучасної науки. Зробити самостійний висновок (2-3 стор.) – 4 год., 5 балів.
2. Проаналізувати розвиток інституціональної мережі архівознавства, ілюструвати конкретними прикладами і даними (2-3 стор.) – 6 год., 5 балів.

Тема 7. Теоретичні основи археографії (10 год.)

1. Проаналізувати різні визначення понять «археографія», «документальна пам'ятка», «документальна публікація» – 5 год., 5 балів.
2. Проаналізувати приклади археографічних досліджень, скласти анотації (2-3 стор.) – 5 год., 5 балів.

Тема 8. Наукові школи та сучасні концепції архівознавства (2 год.)

1. Охарактеризувати основні етапи розвитку архівознавства в Україні – 4 год., 5 балів.
2. Підготувати реферат або презентацію про внесок у розвиток архівної справи та архівознавства діячів минулого та сучасності – М. Максимовича, М. Іванишева, В. Антоновича, М. Грушевського, Г. Боряка, Л. Драгомірової, Л. Дубровіної, Я. Калакури, Л. Левченко, І. Матяш, К. Новохатського, Г. Папакіна, Р. Пирога, Н. Христової. Здійснити самостійний аналіз однієї з робіт науковця. – 6 год., 5 балів.

Тема 9. Основні напрями наукової роботи архівних установ (10 год.)

1. Охарактеризувати основні напрями і результати діяльності УНДІАСД – 5 год., 5 балів.
2. Охарактеризувати основні напрями і результати діяльності архіву загальнодержавного або регіонального значення за вибором магістранта – 5 год., 5 балів.

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль I Розвиток бібліотекознавства в комплексі наук соціокомунікаційного циклу (20 год.)			
Тема 1. Розвиток наук соціокомунікаційного циклу (10 годин)	Семінарське заняття, модульний контроль, залік	10	I
Тема 2. Бібліотекознавство як комплексна наука документально-комунікаційного циклу (10 годин)	Семінарське заняття, модульний контроль, залік	10	II
Змістовий модуль II Концепції та наукові школи бібліотекознавства (20 год.)			
Тема 3. Зміна парадигми бібліотекознавства на межі XX–XXI ст. (10 годин)	Семінарське заняття, модульний контроль, залік	10	III
Тема 4. Наукові школи бібліотекознавства (10 годин)	Семінарське заняття, модульний контроль, залік	10	IV
Змістовий модуль III Методологія сучасного бібліотекознавства (20 год.)			
Тема 5. Розвиток методології сучасного бібліотекознавства (20 годин)	Семінарське заняття, модульний контроль, залік	20	VIII-IX
Змістовий модуль IV. Розвиток архівознавства в комплексі наук соціокомунікаційного циклу			
Тема 6. Архівознавство як комплексна наука (10 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль, залік	10	XI
Тема 7. Теоретичні основи археографії (10 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль, залік	10	XIII
Змістовий модуль V Наукові концепції та науково-дослідні центри архівознавства (20 год.)			
Тема 8. Наукові школи та сучасні концепції архівознавства (10 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль, залік	10	XII

Тема 9. Основні напрями наукової роботи архівних установ (10 год.)	Семінарське заняття, модульний контроль, залік	10	X IV
<i>Разом: 100 годин</i>	<i>Разом: 100 балів</i>		

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Економічна проблематика» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип покрокової звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами
поточного (модульного) контролю

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1	Відвідування лекцій	1	10	10
2	Виконання завдання з самостійної роботи	5	20	100
3	Відвідування семінарів	1	10	10
4	Робота на семінарському занятті	10	10	100
5	Модульна контрольна робота	25	5	125
Максимальна кількість балів – 345				

Розрахунок: $345:100=3,5$

Студент набрав: 300

Оцінка: $300:3,5=86$

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються

такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування.

Таблиця 8.2

**Порядок переведення рейтингових показників успішності
у європейські оцінки ECTS**

Рейтингов а оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов’язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Загальні критерії оцінювання успішності студентів:

Високий (творчий) рівень компетентності.

A (90–100) = 5 (відмінно) – студент виявляє особливі творчі здібності, демонструє глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; уміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв’язку та розвитку, чітко й лаконічно, логічно та послідовно відповідати на поставлені запитання; демонструє вміння застосовувати теоретичні положення під час розв’язання практичних задач; переконливо аргументує відповіді.

Достатній (конструктивно-варіативний) рівень компетентності.

B (82–89) = 4 (добре) – студент демонструє міцні ґрунтовні знання навчального матеріалу; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу,

застосовує його на практиці; вільно розв'язує практичні вправи та задачі; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.

C (75–81) = 4 (добре) – студент має міцні знання навчального матеріалу; уміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; у цілому самостійно застосовувати їх на практиці; виправляти допущені помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи на підтвердження своїх думок.

Середній (репродуктивний) рівень компетентності.

D (69–74) = 3 (задовільно) – студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання та розуміння основних положень, але його знання мають загальний характер; має труднощі з наведенням прикладів при поясненні явищ і закономірностей; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких значна кількість суттєвих.

E (60–68) = 3 (задовільно) – студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні; його знання мають фрагментарний характер, має труднощі з наведенням прикладів при поясненні явищ і закономірностей; допускає суттєві помилки.

Низький (рецептивно-продуктивний) рівень компетентності.

FX (35–59) = 2 (незадовільно з можливістю повторного складання) – студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу; не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований; не вміє застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач; допускає значні помилки.

F (1–34) = 2 (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) – студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання та відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів; повністю не знає матеріал, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт);
- ✓ завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Теоретико-методологічні засади бібліотекознавства, архівознавства та інформаційної діяльності».

X. ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Перелік питань

до модульної контрольної роботи №1

1. Основні етапи розвитку наук соціально-комунікаційного циклу в Україні.
2. Нормативна база розвитку наук соціально-комунікаційного циклу.
3. Зміст паспорту спеціальності 27.00.01 – Теорія та історія соціальних комунікацій.
4. Зміст паспорту спеціальності 27.00.02 – Документознавство, архівознавство.
5. Зміст паспорту спеціальності 27.00.03 – Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство.
6. Розвиток методології соціальних комунікацій.
7. Зміст концепції К. Шенонна та В. Вівера.
8. Розвиток методології соціальних комунікацій в Україні.
9. Дослідження Г. Г. Почепцова, В. В. Різуна, О. М. Холода в галузі соціальних комунікацій.
10. Розвиток методології соціальних комунікацій у бібліотекознавстві.
11. Розвиток теорії соціальних комунікацій у дослідженнях А. В. Соколова.
12. Розвиток методології соціальних комунікацій в українському бібліотекознавстві.

13. Соціокомунікаційний підхід у роботах О. С. Онищенко, В.М. Горового.
14. Розвиток теорії соціальних комунікацій у роботах В. О. Ільганаєвої.
15. Соціокомунікаційний підхід у роботах І. О. Давидової, Н.М. Кушнарєнко, Г. В. Шемаєвої.
16. Соціокомунікаційний підхід у роботах Н. Е. Кунанець та Т. Ю. Гранчак.
17. Книгознавчий аспект соціальних комунікацій у працях В. А. Маркової.
18. Еволюція уявлень про бібліотекознавство як науку документально-комунікаційного циклу.
19. Об'єкт і предмет сучасного бібліотекознавства.
20. Наукові дискусії щодо структури і функцій бібліотекознавства.
21. Загальне і спеціальне бібліотекознавство на сучасному етапі.
22. Еволюція змісту базових бібліотекознавчих понять і категорій.
23. Розвиток інституціональної мережі бібліотекознавства як сфери наукової діяльності.
24. Розвиток і стандартизація термінології бібліотекознавства.
25. Наукові комунікації бібліотекознавства.
26. Характеристика сучасної фахової періодики.
27. Розвиток бібліотекознавства в системі вищої освіти України.
28. Діяльність спеціалізованих вчених рад по захисту кандидатських і докторських дисертацій за спеціальністю 27.00.03 – Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство.
29. Пріоритетні напрями НДР у галузі бібліотекознавства в Україні.
30. Пріоритетна тематика сучасних бібліотекознавчих досліджень, представлена у дисертаційних дослідженнях.

**Перелік питань
до модульної контрольної роботи №2**

1. Поняття наукової концепції бібліотекознавства.
2. Зовнішні і внутрішні чинники сучасної зміни парадигми бібліотекознавства. Вплив глобалізаційних та інформаційно-комунікаційних парадигм.
3. Бібліотекознавча концепція А.М. Ванєєва.
4. Бібліотекознавча концепція Ю.Н. Столярова.
5. Еволюція українського бібліотекознавства в оцінці М.С. Слободяника.
6. Погляд на сучасне бібліотекознавство та інформологію О.С. Онищенко.

7. Значення робіт Р.С. Мотульського для розвитку загального бібліотекознавства.
8. Поняття бібліотечного соціального інституту.
9. Сутність БСІ, його основні суспільні функції, структура, чинники розвитку.
10. Розвиток БСІ в системі соціальної, політичної та наукової комунікації.
11. Шестиелементна концепція БСІ С.А. Басова.
12. Місце і роль бібліотечних установ у розвитку національного інформаційного простору у дослідженнях В.М. Горового.
13. Система взаємодії «бібліотека і політична комунікація» у дослідженнях Т.Ю. Гранчак.
14. Розвиток концепції бібліотеки суспільства знань у роботах Л.Й. Костенко та ін.
15. Розвиток взаємодії «бібліотека – наукова комунікація» у дослідженнях Г.В. Шемаєвої.
16. Концепції і моделі основних типів бібліотек, розроблені українськими дослідниками на межі ХХ–ХХІ ст.
17. Модель національної бібліотеки в роботах Л.А.Дубровіної, О.С.Онищенко, Л.Г.Петрової.
18. Модель наукової бібліотеки в дослідженнях М.С.Слободяника та ін.
19. Науково-педагогічна бібліотека у роботах П.І.Рогової та ін..
20. Публічна бібліотека в дослідженнях українських бібліотекознавців.
21. Модель бібліотеки майбутнього як основа бібліотечної футурології.
22. Поняття «наукової школи» у бібліотекознавстві.
23. Типологія наукових шкіл, відповідно до прийнятих в наукознавстві критеріїв. Процес формування наукової школи.
24. Наукові школи бібліотекознавства за кордоном та в Україні.
25. Інституціональний розвиток вітчизняних наукових шкіл книгознавства, бібліотекознавства та бібліографознавства.
26. Система комунікаційних зв'язків наукових шкіл.
27. Харківська та Київська сучасні наукові бібліотекознавчі школи.
28. Формування Львівської бібліотекознавчої наукової школи.
29. Методи дослідження та критерії оцінювання ефективності функціонування наукових шкіл.
30. Бібліометричні показники формування та розвитку наукових шкіл. Наукометричний формат опису наукової школи.

**Перелік питань
до модульної контрольної роботи №3**

1. Методи бібліотекознавчих досліджень.
2. Методика бібліотекознавчих досліджень.
3. Методологія бібліотекознавчих досліджень.
4. Використання філософських і загальнонаукових методів і принципів наукового пізнання у бібліотекознавстві.
5. Сутність принципів об'єктивності, історизму, комплексності.
6. Застосування спеціальних методів пізнання у бібліотекознавчих дослідженнях.
7. Методи моделювання, аналізу документних потоків та інформаційних потреб.
8. Метод статистичного та бібліометричного агналізу.
9. Методи наукометрії та інформометрії у дослідженнях ресурсів і комунікацій бібліотек.
10. Методологічні підходи, що використовувалися дослідниками з метою розроблення науково-прикладних проблем бібліотечно-інформаційної сфери у другій половині ХХ ст.
11. Особливості застосування системного підходу для бібліотекознавчих досліджень.
12. Особливості застосування історичного підходу у бібліотекознавчих дослідженнях.
13. Особливості застосування діяльнісного підходу для дослідження бібліотечного соціального інституту.
14. Особливості застосування інформаційно-ресурсного та соціокультурного підходів та методів на прикладі конкретних досліджень.
15. Методолгія і методи історичного бібліотекознавства.
16. Чинники та наслідки зміни парадигми і методології бібліотекознавства на початку ХХІ ст.
17. Інформаційно-комунікаційна парадигма сучасних досліджень.
18. Методологія досліджень інтегративних бібліотекознавчих дисциплін (бібліотечна педагогіка і психологія, етика і естетика, статистика та економіка).
19. Зміст поняття «міждисциплінарності» сучасних досліджень.
20. Зміст поняття «поліпарадигмальність» сучасних наукових досліджень.
21. Міждисциплінарність і поліпарадигмальність сучасних бібліотекознавчих досліджень.
22. Новітні підходи у методології бібліотекознавства.
23. Конфлікт технократичних і гуманістичних ідей у бібліотекознавстві.
24. Зміст та особливості використання соціокомунікаційного підходу.
25. Зміст та особливості використання соціокультурного підходу.

26. Зміст та особливості використання інституціонального підходу.
27. Зміст та особливості використання модернізаційного підходу.
28. Зміст та особливості використання синергетичного підходу.
29. Зміст та особливості використання феноменологічного та герменевтичного підходу.
30. Перспективи розвитку методології бібліотекознавчих досліджень у першій чверті ХХІ ст.

**Перелік питань
до модульної контрольної роботи №4**

1. Архівознавство як система знань про архіви та комплексна наука.
2. Історія формування теоретичних положень архівознавства.
3. Розробка теоретичних, правових та методологічних проблем архівної справи.
4. Дослідження типово-видового складу та інформаційного потенціалу архівної спадщини.
5. Загальна теорія архівознавства.
6. Формування теоретичних уявлень в архівознавстві ХІХ – ХХ ст.
7. Методологічна характеристика архівознавства.
8. Теорія експертизи цінності документів.
9. Теорія фондування.
10. Принципи і методи теорії опису.
11. Теоретичні питання традиційного архівного пошуку.
12. Теоретичні питання використання документної ретроспективної інформації.
13. Основні періоди історії вітчизняного архівознавства (1917–1938; 1939–1990; 1991 – до сьогодні).
14. Формування національних шкіл архівознавства на початку ХХ ст.
15. Наукова школа архівістів та археографів Університету Св. Володимира.
16. Діяльність М. Максимовича, М. Іванишева, В. Антоновича, М. Грушевського.
17. Розвиток основ національної школи архівістики.
18. Вироблення концепцій та моделей організації архівної справи, теоретико-методологічних засад архівних технологій (обліку, описування, зберігання архівних документів та використання інформації, що міститься в них).
19. Сучасні тенденції розвитку архівознавства.
20. Напрями архівознавчих досліджень новітньої доби: історико-архівознавчі, біографічні (біоісторіографічні), термінознавчі дослідження.

21. Значення хіміко-біологічних досліджень для архівознавства, документознавства, книгознавства.
22. Інформатизація архівної справи.
23. Погляд на архівознавство як комплексну науку.
24. Розширення міжнародного співробітництва у сфері архівної справи та архівознавства.
25. Наукова діяльність УНДІАСД, основні напрями і здобутки.
26. Наукова діяльність державних архівів загальнонаціонального значення.
27. Внесок окремих діячів у розвиток архівної справи та архівознавства.
28. Наукова діяльність Г.В. Боряка, Л.О. Драгомірової, Л.А. Дубровіної, Я.С. Калакури.
29. Дослідження Л.Л. Левченко, І. Б. Матяш, К. Є. Новохатського.
30. Дослідження Г.В. Папакіна, Р.Я. Пирога, Н.М. Христової.

Перелік питань до модульної контрольної роботи №5

1. Теоретичні основи археографії із сучасних методологічних позицій.
2. Сутність поняття «археографія», її місце в системі історичних дисциплін і зв'язок з проблемами сучасного архівознавства.
3. Особливості використання археографічного фонду в практичній роботі.
4. Основні поняття археографії як наукової дисципліни (археографічний фонд, документальна публікація).
5. Зв'язок археографії з текстологією, джерелознавством, архівознавством.
6. Дотримання норм авторського права і суміжних прав при підготовці документальних публікацій і роботі з археографічним фондом.
7. Принципи і методи української та зарубіжної археографії.
8. Основні напрями наукової роботи архівних установ: дослідницький, методичний та науково-інформаційний.
9. Здійснення наукових досліджень в Українському науково-дослідному інституті архівної справи та документознавства.
10. Наукова діяльність Центрального державного архіву вищих органів влади України.
11. Наукова діяльність Центрального державного історичного архіву м. Києва.

12. Наукова діяльність Центрального державного історичного архіву м. Львова.
13. Наукова діяльність Центрального державного науково-технічного архіву.
14. Наукова діяльність Центрального державного архіву громадських об'єднань України.
15. Наукова діяльність Центрального державного а кінофотофоноархіву України.
16. Наукова діяльність Центрального державного архіву-музею літератури та мистецтва України.
17. Наукова діяльність регіональних архівів.
18. Наукова діяльність відомчих архівів.
19. Популяризація вітчизняних наукових досліджень у галузі архівознавства, археографії, джерелознавства, дипломатики, документознавства, історії державних установ і громадських об'єднань, історичної географії, кодикології, палеографії, сфрагістики та інших спеціальних історичних дисциплін (на прикладі конкретних архівних установ).
20. Характеристика науково-інформаційної діяльності архівних установ (на прикладі конкретних архівних установ).
21. Публікація документів, підготовка та видання науково-довідкової літератури (архівних путівників, довідників, оглядів фондів тощо) (на прикладі діяльності конкретних архівних установ).
22. Біобібліографічні дослідження у галузі архівознавства.
23. Наукові комунікації у галузі архівознавства та археографії.
24. Система підготовки спеціалістів та наукових кадрів.
25. Діяльність кафедри архівознавства та спеціальних галузей історичної науки КНУ імені Тараса Шевченка з підготовки наукових кадрів.
26. Конференції та періодичні видання у галузі архівознавства.
27. Енциклопедичні та довідкові видання у галузі архівознавства.
28. Українська архівна енциклопедія (2008).
29. Біобібліографічний довідник «Українські архівісти (XIX-XX ст.)» (2007).
30. Путівник «Архіви України» (2007).

XI. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Основні етапи розвитку наук соціально-комунікаційного циклу в Україні.

2. Нормативна база розвитку наук соціально-комунікаційного циклу.
3. Зміст паспортів спеціальності 27.00.01 – Теорія та історія соціальних комунікацій, 27.00.02 – Документознавство, архівознавство, 27.00.03 – Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство.
4. Розвиток методології соціальних комунікацій в Україні.
5. Дослідження Г. Г. Почепцова, В. В. Різуна, О. М. Холода в галузі соціальних комунікацій.
6. Розвиток теорії соціальних комунікацій у дослідженнях А.В. Соколова та В.О.Ільганаєвої.
7. Розвиток методології соціальних комунікацій в українському бібліотекознавстві.
8. Еволюція уявлень про бібліотекознавство як науку документально-комунікаційного циклу.
9. Об'єкт і предмет сучасного бібліотекознавства. Наукові дискусії щодо структури і функцій бібліотекознавства.
10. Загальне і спеціальне бібліотекознавство на сучасному етапі.
11. Розвиток інституціональної мережі бібліотекознавства як сфери наукової діяльності.
12. Пріоритетна тематика сучасних бібліотекознавчих досліджень, представлена у дисертаційних дослідженнях.
13. Поняття наукової концепції бібліотекознавства.
14. Зовнішні і внутрішні чинники сучасної зміни парадигми бібліотекознавства. Вплив глобалізаційних та інформаційно-комунікаційних парадигм.
15. Еволюція українського бібліотекознавства в оцінці М.С. Слободяника.
16. Поняття бібліотечного соціального інституту. Сутність БСІ, його основні суспільні функції, структура, чинники розвитку.
17. Розвиток БСІ в системі соціальної, політичної та наукової комунікації.
18. Шестиелементна концепція БСІ С.А. Басова.
19. Місце і роль бібліотечних установ у розвитку національного інформаційного простору у дослідженнях В.М. Горового.
20. Розвиток концепції бібліотеки суспільства знань у роботах Л.Й. Костенко та ін.
21. Інституціональний розвиток вітчизняних наукових шкіл книгознавства, бібліотекознавства та бібліографознавства.
22. Харківська та Київська сучасні наукові бібліотекознавчі школи.
23. Методи дослідження та критерії оцінювання ефективності функціонування наукових шкіл.
24. Бібліометричні показники формування та розвитку наукових шкіл. Наукометричний формат опису наукової школи.
25. Методологія бібліотекознавчих досліджень.

26. Використання філософських і загальнонаукових методів і принципів наукового пізнання у бібліотекознавстві. Сутність принципів об'єктивності, історизму, комплексності.
27. Застосування спеціальних методів пізнання у бібліотекознавчих дослідженнях.
28. Методи наукометрії та інформометрії у дослідженнях ресурсів і комунікацій бібліотек.
29. Методологічні підходи, що використовувалися дослідниками з метою розроблення науково-прикладних проблем бібліотечно-інформаційної сфери у другій половині ХХ ст.
31. Методолгія і методи історичного бібліотекознавства.
32. Чинники та наслідки зміни парадигми і методології бібліотекознавства на початку ХХІ ст. Інформаційно-комунікаційна парадигма сучасних досліджень.
33. Методологія досліджень інтегративних бібліотекознавчих дисциплін (бібліотечна педагогіка і психологія, етика і естетика, статистика та економіка).
34. Міждисциплінарність і поліпарадигмальність сучасних бібліотекознавчих досліджень.
35. Новітні підходи у методології бібліотекознавства.
36. Перспективи розвитку методології бібліотекознавчих досліджень у першій чверті ХХІ ст.
37. Архівознавство як система знань про архіви та комплексна наука.
38. Формування теоретичних уявлень в архівознавстві ХІХ – ХХ ст.
39. Методологічна характеристика архівознавства.
40. Основні періоди історії вітчизняного архівознавства (1917–1938; 1939–1990; 1991 – до сьогодні).
41. Наукова школа архівістів та археографів Університету Св. Володимира. Діяльність М. Максимовича, М. Іванишева, В. Антоновича, М. Грушевського.
42. Вироблення концепцій та моделей організації архівної справи, теоретико-методологічних засад архівних технологій (обліку, описування, зберігання архівних документів та використання інформації, що міститься в них).
43. Напрями архівознавчих досліджень новітньої доби: історико-архівознавчі, біографічні (біоісторіографічні), термінознавчі дослідження.
44. Значення хіміко-біологічних досліджень для архівознавства, документознавства, книгознавства.
45. Інформатизація архівної справи.
46. Наукова діяльність УНДІАСД, основні напрями і здобутки.
47. Наукова діяльність державних архівів загальнонаціонального значення.

48. Внесок окремих діячів у розвиток архівної справи та архівознавства.
49. Сутність поняття «археографія», її місце в системі історичних дисциплін і зв'язок з проблемами сучасного архівознавства.
50. Основні поняття археографії як наукової дисципліни (археографічний фонд, документальна публікація). Зв'язок археографії з текстологією, джерелознавством, архівознавством.
51. Дотримання норм авторського права і суміжних прав при підготовці документальних публікацій і роботі з археографічним фондом.
52. Основні напрями наукової роботи архівних установ: дослідницький, методичний та науково-інформаційний.
53. Здійснення наукових досліджень в Українському науково-дослідному інституті архівної справи та документознавства.
54. Наукова діяльність державних архівів.
55. Наукова діяльність регіональних архівів.
56. Наукова діяльність відомчих архівів.
57. Характеристика науково-інформаційної діяльності архівних установ (на прикладі конкретних архівних установ).
58. Публікація документів, підготовка та видання науково-довідкової літератури (архівних путівників, довідників, оглядів фондів тощо) (на прикладі діяльності конкретних архівних установ).
59. Біобібліографічні дослідження у галузі архівознавства.
60. Наукові комунікації у галузі архівознавства та археографії.

ХІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові документи

1. Конституція України [Електронний ресурс] : закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Верховна Рада України : офіц. веб-сайт. –

Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>. – Назва з екрану.

2. ДСТУ 2392-94. Інформація та документація. Базові поняття. Терміни та визначення. – К. : Держстандарт України, 1994. – 53 с.
3. Про бібліотеки і бібліотечну справу : закон України від 27 січ. 1995 р. № 32/95-ВР / Відом. Верхов. Ради України. – 1995. – №7. – Ст. 45; В ред. Закону №5461-17 від 12.12.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80>.
4. Про інформацію : закон України від 2 жовт. 1992 р. № 2657-XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – №48. – Ст. 650; В ред. Закону №5029-17 від 10.08.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
5. Про інформаційні агентства : закон України від 28 лютого 1995 р. № 74/95-ВР (із змінами) / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. - 1995. - № 13. - Ст. 83.
6. Про Національну програму інформатизації : закон України від 4 лютого 1998 р. № 74/98-ВР (Із змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 13 вересня 2001 року № 2684-III) / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради. - 1998. - № 27-28. - Ст. 182.
7. Про Національний архівний фонд і архівні установи : Закон України від 13 грудня 2001 р. // Відомості ВР України. – 2002. – № 11. – С. 81.

Базова

8. Архівознавство : підручник для студентів іст. фак. вищ. навч. закладів України, 2-е вид., випр. і доп. / Г.В. Боряк, Д.А. Дубровіна, Я.С. Калакура, та ін.; за заг. ред. Я. Калакури та І. Матяш; Держкомархів України УНДІАСД. – К., 2002.
9. Архівознавство : підруч. для студ. іст. ф-тів вищ. навч. закладів України / Держ. ком. арх. України, Укр. н.-д. ін-т архів. справи та документознавства ; за заг. ред. Я. Калакури та І. Матяш. – 2-е вид. випр. і доп. – Київ : Академія, 2002. – 354 с.
10. Бібліотекознавство. Теорія, історія, організація діяльності бібліотек : підруч. для вузів / Ільганаєва В. О., Ковальчук Г. Д., Самійленко Т. П. та ін. – Х. : Основа, 1993.
11. Варенко В. М. Інформаційно-аналітична діяльність : навч. посіб. / В. М. Варенко. – К. : Талком, 2014.
12. Костров А. В. Основы информационного менеджмента. 2-е изд., перераб. и доп. / А.В. Костров. — М.: Финансы и статистика, 2009.
13. Матяш І.Б. Архівознавство : методологічні засади та історія розвитку : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І.Б. Матяш, НАН України. Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського. – Київ : ВД «КМА», 2012. – 515 с.
14. Мотульський Р. Общее библиотековедение : учеб. пособие для вузов / Р. Мотульський. – М. : ЛИБЕРЕЯ, 2004.

15. Нариси історії архівної справи в Україні / за заг. ред. І. Матяш та К. Климової. – Київ : ВД «КМА», 2002. – 612 с.
16. Спеціальні історичні дисципліни : довідник : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. Н. Войцехівська (кер. авт. кол.) [та ін.]. – Київ : Либідь, 2008.
17. Хрестоматія з архівознавства : навч. посіб. для студ. іст. спец. вищ. навч. закл. / Держ. ком. арх. України, Укр. н.-д. ін-т архів. справи та документознавства ; упоряд. : Г. В. Боряк, І. Б. Матяш, Р. Я. Пиріг; наук. ред. І. Б. Матяш. – Київ : Академія, 2003. – 407 с.
18. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – Київ : Знання, 2008.

Додаткова

19. Арістова І. В. Державна інформаційна політика: організаційно-правові аспекти [Електронний ресурс] : монографія / І. В. Арістова ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Бандурки О. М. – Х. : Вид-во Ун-ту внутр. справ, 2000. – 368 с. – Режим доступу: http://www.pravo.vuzlib.net/book_zl1189.html. – Назва з екрану.
20. Архіви України : путівник / Держкомархів України, Укр. н.-д. ін-т архів. справи та документознавства ; ред. І. Б. Матяш. – Київ, 2007. – 183 с.
21. Архівні установи України : довідник / Держ. ком. арх. України, Нац. акад. наук України ; авт.-уклад. : О. І. Алтухова [та ін.] ; упоряд. : Г. В. Боряк [та ін.]. – Київ, 2000. – 259 с.
22. Архівознавчі та джерелознавчі галузі знань: проблеми взаємодії на сучасному етапі: матеріали наук. конф. з міжнар. участю, 14 берез. 2013 р., м. Київ / Держ. архів. служба України, УНДІАСД, ЦДАМЛМ України, Каф. архівознавства та спец. галузей іст. науки іст. ф-ту Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. – К., 2013. – 194 с.
23. Бездрабко В. В. Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства – провідна наукова установа документознавчої галузі / В. В. Бездрабко // Арх. України. – 2009. – №3/4. – С. 66–95.
24. Боряк Г. Архіви України: в серці суспільства чи на маргінесі суспільних потреб / Г. Боряк // Архіви України. – 2004. – №1/2. – С. 5–28.
25. Боряк Г. В. Національна архівна спадщина України та державний реєстр «Археографічна україніка» : Архівні документальні ресурси та науково-інформаційні системи / Г. В. Боряк. – Київ, 1995. – 347 с.
26. Воскобойнікова-Гузєва О. В. Дискусійні питання розвитку теорії і методології бібліотекознавства [Текст] / О. В. Воскобойнікова-Гузєва // Бібліотечний вісник. – 2007. – № 2. – С. 3–7.

27. Воскобойнікова-Гузєва О. В. Стратегії розвитку бібліотечно-інформаційної сфери України: генезис, концепції, модернізація : монографія / О. В. Воскобойнікова-Гузєва ; наук. ред. Г. І. Ковальчук ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К. : Академперіодика, 2014. – 362 с.
28. Горовий В. Сучасна інформаційна діяльність: бібліотечний аспект / В. Горовий // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – 2010. – Вип. 26. – С. 12–20.
29. Горовий В. М. Особливості розвитку соціальних інформаційних баз сучасного українського суспільства / В. М. Горовий. – К. : НБУВ, 2005. – 300 с.
30. Гранчак Т. Бібліотека і політична комунікація : монографія / Тетяна Гранчак ; НАН України, Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського ; наук. ред. Л. А. Дубровіна. – К., 2012. – 481 с.
31. Давидова І. Соціально-комунікаційна теорія бібліотечної діяльності: становлення та шляхи розвитку / І. Давидова // Бібл. вісн. – 2014. – №6. – С. 8–12.
32. Давидова І. О. Когнітивно-комунікаційна парадигма в бібліотекознавстві / І. О. Давидова // Вісн. ХДАК. – 2013. – Вип. 40. – С. 60–70.
33. Дубровіна Л. А. Методологічні засади історичних досліджень в бібліотекознавстві та документознавстві : базові принципи і поняття / Л. А. Дубровіна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2005. – №1. – С. 22–29.
34. Ильганаева В. А. Социальные коммуникации (теория, методология, деятельность) : словарь-справочник / В. А. Ильганаева. – Харьков : КП «Городская типография», 2009. – 392 с.
35. Кобелев О. М. Інформаційна аналітика в структурі бібліотечної діяльності в Україні : моногр. [Текст] / О. М. Кобелев. – Х. : ХДАК, 2012. – 246 с.
36. Костенко Л. Й. Бібліотека інформаційного суспільства / Л. Й. Костенко, М. Б. Сорока // Бібл. вісн. – 2002. – № 3. – С. 33–38.
37. Костенко Л. Й. Бібліотека суспільства знань: концептуальна модель / Л. Й. Костенко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2006. – № 1. – С. 23–28.
38. Копанєва В. О. Бібліотека як центр збереження інформаційних ресурсів Інтернету : [монографія] / В. О. Копанєва ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2009. – 198 с.
39. Кулешов С. Г. Архів, бібліотека, музей : спроба інтеграції на засадах комунікаційного підходу? / С. Г. Кулешов // Студії з архів. справи та документознавства. – Київ, 2009. – Т. 17. – С. 29–32.
40. Кулешов С. Г. До проблеми віднесення документів Національного архівного фонду України до унікальних / С. Г. Кулешов // Студії з архів. справи та документознавства. – Київ, 2008. – Т. 16. – С. 15–29.

41. Кунанець Н. Е. Соціокомунікаційний підход у бібліотекознавстві: інновація чі відновлення традицій / Н. Е. Кунанець // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2014. – № 3. – С. 11–18.
42. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: курс лекцій / О. В. Кустовська. – Тернопіль : Економічна думка, 2005. – 124 с.
43. Кушнарєнко Н. М. Методологічні засади книгознавчих, бібліотекознавчих і бібліографознавчих досліджень / Н. М. Кушнарєнко // Вісник ХДАК : зб. наук. пр. – Харків, 2004. – Вип. 15. – С. 84–94.
44. Кушнарєнко Н. Н. Этап начальной институционализации научных исследований в отрасли социальных коммуникаций [Электронный ресурс] / Н. Н. Кушнарєнко, А. А. Соляник // Науч. и техн. б-ки. – 2011. – № 6. – Режим доступа: <http://www.gpntb.ru/ntb/ntb/2011/6/index.php>. – Загл. с экрана.
45. Кушнарєнко Н. Ідентифікація наукових шкіл культурно-мистецького та бібліотечно-інформаційного профілю: постановка проблеми / Василь Шейко, Микола Каністратенко, Кушнарєнко Наталя // Вісн. Книжк. палати. – 2011.– № 8.– С. 41–43; № 9. – С. 43–47.
46. Кушнарєнко Н. М. Социальные коммуникации – новая отрасль научных исследований в Украине / Н. Н. Кушнарєнко, А. А. Соляник // Науч. и техн. б-ки. – 2008. – № 8. – С. 41–48.
47. Кушнарєнко Н. Н. Научные школы книговедческого и библиотечно-информационного профиля: признаки идентификации / Н. Н. Кушнарєнко, А. А. Соляник // Науч. и техн. б-ки. – 2011. – № 12. – С. 45–54.
48. Лаврик О. Л. Наукометрический анализ отечественного библиотековедения и библиографоведения / О. Л. Лаврик // Библиосфера. – 2010. – № 2. – С. 51–59.
49. Левченко Л. Архіви і архівна справа Сполучених Штатів Америки: історія та організація: [монографія] / Лариса Левченко. — Миколаїв: Іліон, 2013. — 1204 с.
50. Левченко Л. Л. Зарубіжний та вітчизняний досвід архівної освіти / Л. Л. Левченко // Інформаційне суспільство: глобальні виклики та особистісний вимір: монографія / Наук. ред. Г. І. Батичко. — Маріуполь, 2012. — С. 178–198.
51. Ляхоцький В. Тільки книжка принесе волю українському народові... : книга, бібліотека, архів у житті та діяльності Івана Огієнка (митрополита Іларіона) / Володимир Ляхоцький ; Держкомархів України, УДНДІАСД, Іст. клуб "Планета", Дослід. фундація ім. О. Ольжича в США. – К. : Вид-во ім. Олени Теліги, 2000. – 663 с. : іл.

52. Маркова В. А. Книжкова електронна комунікація: проблеми взаємовпливу / В. А. Маркова // Вісник ХДАК. – 2014. – № 45. – С. 70–78.
53. Маркова В. А. Книга в соціально-комунікаційному просторі: минуле, сучасне, майбутнє : монографія / В. А. Маркова. – Харків, ХДАК, 2010. – 252 с.
54. Матяш І. Архівна наука і освіта в Україні 1920–1930-х років / Ірина Матяш ; Держкомархів України, УНДІАСД. – К., 2000. – 592 с.
55. Матяш І. Архівна україніка в Канаді : історіографія, типологія, зміст / Ірина Матяш ; Держкомархів України, УНДІАСД, НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Канад. ін-т укр. студій при Альберт. ун-ті. – К. : Горобець, 2008. – 152 с. : іл.
56. Матяш І. Катерина Грушевська : життєпис, бібліографія, архіви / Ірина Матяш ; Голов. архів. упр. при Кабінеті Міністрів України, УНДІАСД. – К., 1997. – 224 с.
57. Матяш І. Особа в українській архівістиці : біогр. нариси / Ірина Матяш ; Держкомархів України, УНДІАСД, НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. – К., 2001. – 226 с.
58. Матяш І. Б. Українська архівна періодика 1920 – 1930-х рр.: історія, бібліографія, бібліометрія / І. Б. Матяш ; відп. ред. О. С. Онищенко. – Київ, 1999. – 480 с.
59. Мотульский Р. С. Библиотека как социальный институт [Электронный ресурс] / Р. С. Мотульский. – Мн.: Бел. гос. ун-т культуры, 2002. – Режим доступа: http://old.nlb.by/director/images/stories/docs/CD-ROM/soc_inst/soc_inst.htm. – Загл. с экрана.
60. Національний архівний фонд України: засоби інтелектуального доступу до документів: корот. довід. / Держ. ком. арх. України, Укр. н.-д. ін-т архів. справи та документознавства ; упоряд. : Н.М. Христова, В.В. Бездрабко. – Київ, 2002. – 168 с. – (Архівні зібрання України. Спеціальні довідники).
61. Основні положення організації науково-дослідної та методичної роботи в державних архівних установах України / Держ. ком. арх. України, Укр. н.-д. ін-т архів. справи та документознавства ; уклад. І.Б. Матяш [та ін.]. – Київ : УНДІАСД, 2001. – 50 с.
62. Пастушенко О. Книга і періодика в дисертаційних дослідженнях назалежної України: соціокомунікаційний аспект : монографія / Олена Пастушенко ; відп. ред. Л. А. Дубровіна ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2016. – 564 с.
63. Пастушенко О. В. Персональні сторінки вчених в Інтернет і система оцінки оцінки наукових шкіл в книгознавстві, бібліотекознавстві, бібліографознавстві / О. В. Пастушенко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2015. – № 1. – С. 4–11.

64. Почепцов Г. Г. Теория коммуникации / Г. Г. Почепцов. – Москва : Рефл-бук; Киев : Ваклер, 2001. – 656 с.
65. Почепцов Г. Г. Соціальні комунікації і нові комунікативні технології / Г. Г. Почепцов // Комунікація. – 2010. – № 1. – С. 19–26.
66. Різун В. В. Начерки до методології досліджень соціальних комунікацій / В. В. Різун / Світ соціальних комунікацій. – 2011. – Т. 1. – С. 7–10.
67. Різун В. В. Начерки до методології досліджень соціальних комунікацій [Електронний ресурс] // [Наукова сторінка професора Володимира Різуна] / Інститут журналістики : [сайт]. – Електронні дані. Київ, 2011. – Режим доступу: journ.kiev.ua/node/431. – Назва з екрана.
68. Різун В. В. До питання про соціальнокомунікаційний підхід у науці / Різун В. В. // Комунікація. – 2010. – № 1. – С. 35–36.
69. Різун В. В. Теорія масової комунікації: підруч. для студ. галузі «Журналістика та інформація» / В. В. Різун. – Київ : Просвіта, 2008. – 260 с.
70. Слободяник М. С. Базова модель бібліотеки як соціально-комунікаційної інституції / М. С. Слободяник // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ : Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2009. – № 4. – С. 5–6.
71. Соколов А. В. Документология как метатеория документной коммуникации / А. В. Соколов // Книга. Исследования и материалы. – 2009. – Сб. 91. – С. 43–50.
72. Соколов А. В. Метатеория социальной коммуникации / А. В. Соколов. – Санкт-Петербург, 2001. – 348 с. 386
73. Соколов А. В. Общая теория социальной коммуникации / А. В. Соколов. – Санкт-Петербург : Издательство Михайлова, 2002. – 449 с.
74. Тельвак В. Михайло Грушевський як дослідник української історіографії / Вікторія Тельвак, Віталій Тельвак ; УНДІАСД, Дрогобиц. держ. пед. ун-т ім. І. Франка. – К. ; Дрогобич, 2005. – 334 с.
75. Правила роботи архівних установ України / М-во юстиції України, Держ. архів. служба України, Укр. н.-д. ін-т архів. справи та документознавства ; упоряд. : Л.А. Кисельова [та ін.] ; за заг ред. Н.М. Хрестової. – Київ, 2013. – 243 с.
76. Українська архівна енциклопедія / Держкомархів України, УНДІАСД. – ред. кол. : Матяш І.Б. (голова), Войцехівська І.Н., Дубровіна Л.А. та ін. – Київ : вид-во "Горобець", 2008. – 881 с.
77. Українські архівісти (XIX-XX ст.) : біобібліогр. довід. / Держ. ком. арх. України, Укр. н.-д. ін-т архів. справи та документознавства ; [упоряд. : І.Б. Матяш, С.Л. Зворський, Л.Ф. Приходько]. – Київ : УНДІАСД, 2007. – 748 с.
78. Філіпова Л. Я. Аналітична складова інформаційної діяльності: уточнення сутності, ознак і процесів [Текст] / Л. Я. Філіпова, І. В.

Захарова // Вісник Харківської державної академії культури. – Харків, 2009. – Вип. 28. – С. 44–52.

79. Христова Н.М. Методика пошуку архівної інформації / Н.М. Христова // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2005. – №4. – С. 58-61.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ПІДГОТОВКИ СЕМІНАРСЬКОГО ЗАНЯТТЯ

Семінар, як одна з форм навчальних аудиторних занять, спрямований на поглиблене вивчення програмного матеріалу та контроль рівня його засвоєння шляхом безпосередньої співпраці навчальної групи та викладача в процесі обговорення навчального матеріалу.

Систематична підготовка до семінару з дисципліни привчає до самостійної роботи з матеріалом, науковою, навчальною, навчально-методичною літературою, періодичними та довідковими виданнями, інформаційними ресурсами мережі Інтернет. Для виступу на семінарському занятті студенти готують усні відповіді на поставлені запитання. Під час занять створюються умови для перевірки та виявлення інтелектуального рівня студентів, формування вміння публічно виступати, логічно висловлюватись, колективно обговорювати гострі проблеми, обстоювати власну точку зору, полемізувати й аргументувати власну позицію.

Для ґрунтовного засвоєння джерел необхідно вдумливо конспектувати, вдаючись до різних форм запису: витягів, тез, цитат тощо. Доцільно підготувати власні спостереження та висновки, обґрунтувавши їх теоретичними положеннями та рекомендаціями.

Семінарські заняття не лише базуються на матеріалі, який міститься в лекційному курсі, але й підсумовують результати самостійної роботи з рекомендованою літературою.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів – один з основних засобів оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних навчальних занять. Упровадження в практику навчальної програми різноманітних форм самостійної роботи активно сприяє модернізації навчального процесу шляхом подолання протиріч між трансляцією знань і їх засвоєнням у взаємозв'язку теорії та практики.

Головною метою самостійної роботи є закріплення, розширення та поглиблення набутих у процесі аудиторної роботи знань, умінь і навичок, а також самостійне вивчення та засвоєння нового матеріалу під керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Питання, що виникають у студентів стосовно виконання запланованих завдань, вирішуються на консультаціях, які проводять згідно з графіками, затвердженими кафедрою.

Самостійна робота студентів передбачена до кожної теми курсу, зміст якої полягає в таких положеннях:

- самостійне вивчення теоретичних, історичних і науково-практичних тем;
- самостійна робота з джерелами та літературою з метою кращого засвоєння програмного матеріалу після відвідування лекцій;
- підготовка наукових повідомлень, інформаційних довідок;
- підготовка вибіркового дослідного завдання на базі критичного огляду наукових публікацій, розроблення пропозицій щодо вирішення актуальних проблем або прогнозів за обраною тематикою;
- презентація та захист результатів виконання вибіркового дослідницького завдання на практичному занятті.

Одним із видів самостійної роботи є опрацювання лекційного матеріалу, визначення головного в змісті лекції, засвоєння її основних моментів. При цьому не слід дослівно записувати за лектором, а своїми словами фіксувати найсуттєвіше: тему, її основні питання та положення. На сторінках конспекту варто залишати широкі поля для додаткових поміток під час самостійної роботи над літературою.

Для систематизації отриманих знань з дисципліни до кожної наступної теми слід ретельно готуватись: систематично опрацьовувати матеріал попередньої лекції, рекомендовану літературу, повторювати пройдений матеріал, на який лектор посилається при викладанні нового. Якщо з певних причин лекція пропущена, її необхідно законспектувати й опрацювати самостійно, незрозумілі питання з'ясувати на консультації.

Основні види самостійної роботи студентів з дисципліни: вивчення лекційного матеріалу, опрацювання рекомендованої літератури, самоконтроль рівня засвоєння програмного матеріалу, написання рефератів.